

Kansallisneuvosto (Nationalrat)

Kansallisneuvosto koostuu 183 jäsenestä, jotka kansa valitsee neljän vuoden toimikaudeksi. Äänioikeus on kaikilla 18 vuotta täyttäneillä itävaltalaisilla.

Kansallisneuvoston päätehtävä on lakien säätäminen. Lakiehdotuksia tekevät ennen kaikkea liittohallitus ja itse kansallisneuvoston jäsenet. Lakiehdotuksia valmistellaan ensin kansallisneuvoston valiokunnassa, minkä jälkeen niistä äänestetään täysistunnossa.

Merkittävä on myös kansallisneuvoston valvontatehtävä. Kansanedustajat voivat valvoa lakien oikeaa soveltamista (= täytäntöönpanoa) erilaisten välineiden avulla: liittohallitukselle esitettävät suulliset ja kirjalliset kysymykset, valtiontilintarkastajille annettavat tarkastustoimeksiannot ja tutkintavaliokuntien nimittäminen. Valvonta on parlamentaarisen opposition päätehtävä.

Lisäksi kansallisneuvosto voi päätöslauselmien avulla ilmoittaa toiveistaan liittohallitukselle. Liittohallitus on riippuvainen kansallisneuvoston luottamuksesta: jos kansallisneuvosto antaa hallitukselle epäluottamuslauseen, liittovaltion presidentin on erotettava hallitus.

Lausunnot, joita kansallisneuvosto antaa Euroopan unioniin liittyvistä suunnitelmista, sitovat periaatteessa Itävallan edustajia EU:n toimielimissä.

Kansallisneuvoston istuntosali

Liittoneuvosto (Bundesrat)

Liittoneuvostossa on tällä hetkellä 62 jäsentä, jotka yhdeksän osavaltion omat parlamentti (Landtag) valitsevat kukin oman lainsäädäntökautensa ajaksi. Jokainen osavaltio lähettää liittoneuvostoon kokonsa mukaan enintään kaksitoista ja vähintään kolme jäsentä.

Liittoneuvoston tehtävänä on valvoa osavaltioiden etuja liittovaltion tasolla, ja tässä tarkoituksessa se osallistuu liittovaltion lakien säätämiseen. Kansallisneuvoston tekemät lainsäädäntöpäätökset ja laatimat valtiosopimukset toimitetaan välittömästi liittoneuvostolle. Siellä niihin paneudutaan ensin valiokunnassa ennen lopullista liittoneuvoston täysistuntokäsittelyä.

Useimpien kansallisneuvoston tekemien lainsäädäntöpäätösten osalta liittoneuvosto voi esittää perustellun vastalauseen. Tällöin kansallisneuvoston on otettava laki uudelleen käsiteltäväksi, mutta se voi kuitenkin päättää pysyä kannassaan ja näin sivuuttaa liittoneuvoston vastalauseen. Liittoneuvosto voi estää lain voimaantulon eli sillä on ehdoton veto-oikeus vain silloin, kun kyse on osavaltioiden toimivallan muuttamisesta.

Myös liittoneuvoston jäsenillä on oikeus esittää kysymyksiä liittohallituksen jäsenille. Lisäksi liittoneuvosto voi antaa päätöslausemia ja osallistua myös EU-asioiden käsittelyyn.

Liittoneuvoston istuntosali

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

Itävallan parlamentti

Parlamenttirakennus

Historiallinen istuntosali

Vierailijakeskus

Parlamenttirakennus

Wienin Ringstraßen varrella sijaitsevassa parlamenttirakennuksessa on sen yli satavuotisen historian aikana toiminut erilaisia kansanedustuslaitosta.

Ensimmäisenä siellä kokoontui valtakunnanneuvosto (Reichsrät), Itävalta-Unkarin kaksoismonarkian Itävaltaan kuuluvan osan parlamentti. Parlamenttirakennus pystytettiin tätä parlamenttia varten vuosina 1874–1884 tanskalaisen arkkitehdin Theophil Hansenin piirustusten mukaan.

Rakennuksen tyyliin kuuluu historisismi, Hansen halusi sen muistuttavan antiikin Kreikasta, ”demokratian kehdestä”. Se käsittää kaksi suurta istuntosalia, joita yhdistää suuren pylväshallin hallitsema keskiosa. Arkkitehtuuri heijastaa näin vuoden 1861 hallitusmuodossa (*Februar-Patent*) vahvistettua valtakunnanneuvoston kokoonpanoa; se koostui kahdesta kamarista, alahuoneesta (*Abgeordnetenhaus*) ja ylähuoneesta (*Herrenhaus*). Vuonna 1918 siirryttiin parlamenttirakennuksessa tasavallan aikakauteen. Perustava kansalliskokous laati vuosina 1919–1920 liittovaltion perustuslain, joka edelleen muodostaa Itävallan tasavallan perustuslaillisen kulmakiven.

Vuodesta 1920 lähtien – lukuun ottamatta vuosia 1934–1945 – parlamenttirakennuksessa ovat kokoontuneet kansallisneuvosto (*Nationalrat*) ja liittoneuvosto (*Bundesrat*), Itävallan tasavallan tasavallan lainsäädäntöelimet. Toisen maailmansodan aikana parlamenttirakennus vahingoittui pahasti pommituksissa; siitä tuhoutui noin puolet. Jälleenrakennus saatiin päätökseen vuonna 1956. Kansallisneuvoston istuntosali sai uuden, modernin ja funktionaalisen ilmeen, kun taas muiden julkisten tilojen sekä parlamenttirakennuksen julkisivun kohdalla noudatettiin pitkälti niiden alkuperäistä ulkomuotoa.

Julkaisutiedot:

Kustantaja ja julkaisija: Parlamentin kanslia
Toimitus: Barbara Blümel, Thomas Holzinger, Elisabeth Schindler-Müller
Graafinen suunnittelu: Bernhard Kollmann
Painatus: Friedrich VDV Linz
Kuvat: etusivu: Atelier Schiffeitner;
muut kuvat: Johanna Fiegl, Christian Hikade, Mike Ranz;
copyright kaikkien osalta: Parlamentin kanslia.
Wien, lokakuu 2006